

Pozn.: text je bez vysvětlujícího komentáře neúplný

Nakládání s odpady - jak likvidovat odpad ze školních jídelen

Ing. Lucie Janotová, Ph.D.

*na přípravě se podílela Ing. Jana Königová, technický poradce v oblasti
životního prostředí*

Konference Školní stravování 2017 - Pardubice, 25.5.2017

Přehled legislativy

Vybrané právní předpisy (k 05.2017):

- **Zákon č. 185/2001 Sb.**, o odpadech, v platném znění – *účinnost k 1. 9. 2015; účinnosti některých paragrafů posunuta až k 1. 1. 2017 (změna značení N odpadů, IČP, IČZ, evidence)*
- **Vyhláška č. 383/2001 Sb.**, o podrobnostech nakládání s odpady, v platném znění – *účinnost k 14. 3. 2016*
- **Vyhláška č. 93/2016 Sb.**, Katalog odpadů – *nahradila 1.4. 2016 vyhlášku č. 381/2001 Sb., kterou se vydává Katalog odpadů*

Přehled legislativy

Další vybrané významné právní předpisy (k 05.2017):

- ✓ hygienické podmínky nakládání s odpady určuje Nařízení EP a Rady (ES) č. 852/2004
- ✓ nakládání s vedlejšími živočišnými produkty (VŽP) se řídí Nařízením EP a Rady (ES) č. 1069/2009
- ✓ Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči v platném znění

Základní pojmy

Odpadem není

- ≡ odpadní voda (vodní zákon)

Odpadem mohou být

- ≡ vedlejší produkty živočišného původu (nařízení EP a Rady (ES) č. 1069/2009 o hygienických pravidlech pro VŽP, *použije se od 4. 3. 2011*)

Odpadem se nestává vedlejší produkt výroby pokud

- ≡ vzniká jako nedílná součást výroby
- ≡ další využití je zajištěno a je možné v souladu s běžnou praxí
- ≡ další využití je v souladu se zvl. předpisy a nepovede k nepříznivým účinkům na životní prostředí

Základní pojmy

Oprávněná osoba

- ≡ osoba, která má souhlas Krajského úřadu (rozhodnutí dle § 14 odst. 1 zákona o odpadech) k provozování zařízení...

Původce odpadů

- ≡ podnikající osoba, při jejíž činnosti vznikají odpady *nebo* která provádí *úpravu odpadů* nebo obec

Povinnosti původců odpadů

Vybrané povinnosti:

- 1) shromažďovat odpady utříděné podle druhů a kategorií
- 2) shromažďovat odpady ve vhodných nádobách řádně značených
- 3) předcházet vzniku odpadů**
- 4) zabezpečit odpady před znehodnocením, odcizením, únikem
- 5) umožnit kontrolním orgánům přístup do objektů, předložit dokumentaci a poskytnout pravdivé údaje
- 6) předat odpad JEN osobě k tomu oprávněné**
- 7) vést průběžnou evidenci odpadů** (není odvislé od velikosti produkce odpadů, ani od počtu provozoven)

Předat odpad JEN oprávněné osobě

- firma – souhlas dle §14 odst. 1 zákona o odpadech
  - obec pouze na základě písemné smlouvy
- !! původce je odpovědný za nakládání s odpady do doby předání oprávněné osobě (podpis dokladu o předání)

Musí být písemná smlouva?

- ✓ s oprávněnou osobou může být smlouva jen ústní, nedoporučuje se
- ✓ s obcí musí být písemná smlouva
  - *sankce = HLAVA I, § 66, odst. 1) Pokutu do výše 300 000 Kč uloží obecní úřad fyzické osobě oprávněné k podnikání nebo právnické osobě, která využívá systému zavedeného obcí pro ..... bez písemné smlouvy s touto obcí .....*

Zpětný odběr – vysloužilá zařízení

- zářivky, výbojky, baterie, akumulátory, elektrozařízení, ...
- ✓ sbírají bezplatně poslední prodejci, sběrné dvory na základě smlouvy s kolektivními systémy
- ✓ nebo předávat přímo kolektivním systémům REMAsystém, EKOLAMP, EKOBAT, ELEKROWIN, ASEKOL
- !! **nevykazuje se jako odpad**
- !! **doklady o předání uschovat**

Odpady v praxi ŠJ - obecně

Vznikající odpady můžeme obecně rozdělit na:

- ✓ **obalové odpady**
- ✓ **komunální odpad**
- ✓ **biologicky rozložitelné odpady (zkratka BIO nebo BRO)**

- *zákaz zkrmování odpadu hospodářskými zvířaty, zvířaty v zájmovém chovu*
- *nejvýhodnější (organizační i finanční hledisko) = předávat všechny odpady jedné oprávněné osobě*
  - *ochrana před případnou sankcí*

Obalové odpady

- **neměly by být znečištěny potravinami nebo obsahovat zbytky potravin**
  - 150101 - Papírové a lepenkové obaly (kartonové krabice, papírové sáčky)
  - 150102 - Plastové obaly (PET lahve, ...)
  - 150107 - Skleněné obaly (skleněné lahve, zavařovací lahve)
  - 200140 - Kovy (plechovky)
- ✓ **možnost ukládat do kontejnerů, které jsou určeny pro občany, ALE !! jen pokud je uzavřena písemná smlouva s obcí**
- **obaly znečištěné potravinami, smetky, obsah košů, směsné obaly = směsný komunální odpad - kat. č. 200301**
  - do směsného **komunálního** odpadu se **nesmí ukládat zbytky jídel a jiný biologicky rozložitelný odpad**

Rostlinné zbytky mimo režim zákona o odpadech

Rostlinné zbytky z přípravy jídel

- slupky
  - košťály, listy
  - ovoce / zelenina
  - ...
- ✓ Ize, pokud nejsou znečištěny živočišnou složkou, předávat zemědělcům ke zkrmování (*mimo režim zákona o odpadech*)
- !! musí splňovat kvalitu vstupní suroviny (*lze jej považovat za vedlejší produkt výroby jídel*) – čerstvost, kvality
- !! nelze předávat ke zkompostování do nepovoleného zařízení

Rostlinné zbytky v režimu zákona o odpadech

Rostlinné zbytky z přípravy jídel

- slupky
  - košťály, listy
  - ovoce / zelenina
  - ...
- ✓ předávat pouze oprávněné osobě (*200108 - Biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven*)
- přednostně např. kompostárna
  - zapojení do systému obce = uzavřena písemná smlouva s obcí

Kompostování („tlení“) = biologická metoda využívání BIO / BRO, kterou se za kontrolovaných podmínek aerobních procesů (za přístupu vzduchu) a činností mikroorganismů přeměňuje BIO / BRO na kompost

Živočišné zbytky

Živočišné zbytky z přípravy jídel

- maso (syrové, tepelně opracované)
  - kosti (syrové, tepelně opracované)
  - **skořápky vajec,**
  - mléko
  - nevydané pokrmů (ve stanovené době), zbytky jídel (od strážníků)
  - ...
-
- ✓ legislativa: zákon o odpadech, Nařízení EP a Rady (ES) 1069/2009
  - ✓ zákaz zkrmování hospodářskými zvířaty (prase, slepice) a zvířaty v zájmovém chovu (kočka, pes)

Živočišné zbytky – režim odpad

- ✓ všechny „zbytky“ (včetně rostlinných) ukládat do jedné nádoby a zařadit dle zákona o odpadech pod katal. č. 200108 - Biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven = **předání JEN oprávněné osobě**
- odpad se shromažďuje v nádobách oprávněné osoby (jsou opatřeny víkem s gumovým těsněním nebo šroubovým uzávěrem)
- při odvozu plné nádoby přiveze oprávněná osoba vždy novou, čistou
- pokud se odpad nepředává bezprostředně = úchova v chladu (dle požadavků místní HS)

Živočišné zbytky – režim VŽP 3. kategorie

- režim VŽP 3. kat. = režim zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, v platném znění = kontrolním a povolovacím orgánem je Veterinární správa
- platí i povinnosti vyplývající z § 40 veterinárního zákona
  - „papírování se nevyhnete“
  - levnější způsob to není
- VŽP se sváží na separátní zpracování v asanačních podnicích (dříve kafilerie)
  - zpracování tlakovou sterilizací (*velikost částic 50mm, 20 minut při 133 °C a tlaku 3 bary*) nebo do bioplynových zařízení povolených KVS
  - výsledným produktem je živočišná moučka, která z materiálů 3. kategorie může být použita k výrobě krmiv pro zvířata v zájmovém chovu (*zvířata, která nekonzumujeme*) nebo k výrobě krmiv pro kožešinová zvířata
  - je zakázáno využití do krmiv pro hospodářská zvířata
  - dalším využitím může být výroba hnojiv

Živočišné zbytky – režim VŽP 3. kategorie

Vybrané povinnosti (*mimo jiné*):

- třídit, označovat, bezpečně ukládat a ošetřovat VŽP 3. kat. do doby přepravy na místech, s nimiž vyslovila souhlas KVS - projednat na místně příslušné KVS
- předávat VŽP 3. kat. na základě platné smlouvy osobě, která je oprávněna = která má platné povolení KVS (veterinární schvalovací číslo CZxxxxxxx) - *turnusový svoz*
- pro uchovávání a manipulaci s VŽP musí být vyčleněny nádoby, řádně označeny dle vyhlášky č. 94/2010 Sb.
  - ✓ barva **zelená s vysokým obsahem modré** – „Materiál kategorie 3, není určeno k lidské spotřebě“

„Jiné“ nakládání s BIO / BRO odpadem

Elektrický kompostér (zdroj: <http://www.meneodpadu.cz>)

- kompostování do 24 hod, bez chlazení, předávání oprávněné osobě
- mikroorganismy ACIDULO, teplota 70 °C

Vhodné odpady ke kompostování, příklad:

Děkuji za pozornost

lucie.janotova@potravinosefera.cz

www.potravinosefera.cz

